

1. Indica quins països integraven el bloc aliat i quins la Triple

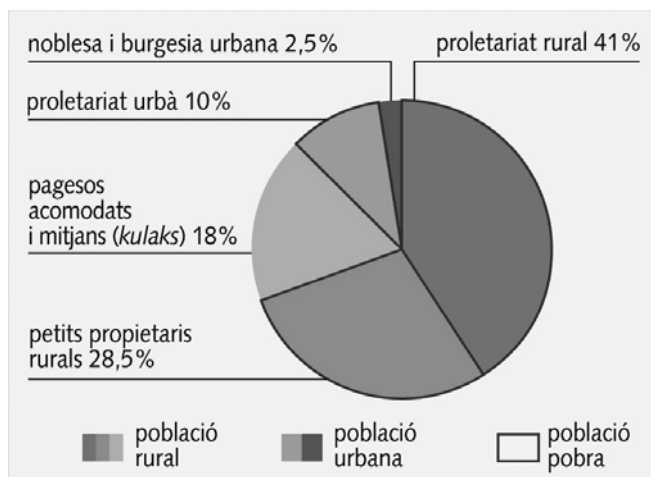
Entesa: 0.5 p

- *Triple Entesa*: Gran Bretanya, França i Rússia.
- *Triple Aliança i aliats*: Alemanya, Àustria-Hongria i Itàlia.

2. Respon a les qüestions següents sobre les conseqüències de la guerra: 1,5 p

- Les dones van tenir un nou paper a la societat atorgat per la guerra. Així, constituïen el 35% del personal industrial d'Alemanya i Gran Bretanya al finalitzar el conflicte i la seva obertura es va demostrar en signes externs com els vestits més curts i còmodes, la moda del cabell curt, el costum de conduir cotxes, de freqüentar els cafès o d'expressar les seves opinions polítiques o socials.
- L'elevada mortaldat ocasionada per la guerra va afectar especialment els homes mobilitzats entre els 20 i els 40 anys, fet que va comportar una disminució de la natalitat al llarg de diverses generacions, que s'han anomenat generacions buides.
- La guerra va significar la pèrdua definitiva de l'hegemonia europea en l'economia mundial. El conflicte va empobrir els països bel·ligerants i, l'any 1918, la situació financera d'Europa era gravíssima. Tots els països estaven endeutats tant a l'interior, amb emprèstits de guerra, com a l'exterior, a través dels préstecs sobretot amb els Estats Units.
- Els grans beneficiaris de la guerra van ser els Estats Units i Japó. El primer es va convertir en el líder de les finances mundials i va substituir la Gran Bretanya com a redistribuidora del comerç mundial mentre el dòlar substituïa la lliura esterlina com a moneda base en les transaccions internacionals. I Japó va augmentar de forma considerable la seva producció en fer front a les comandes europees, sobretot d'armament.
- Després de la guerra es va produir una profunda reestructuració territorial del continent. Els grans imperis es van desmembrar, amb l'aparició de nous estats com Polònia, Finlàndia, Estònia, Letònia, Lituània, Iugoslàvia, Txecoslovàquia i Hongria.

3. Descriu com era la Rússia tsarista de principi del segle XIX utilitzant les dades que et proporciona el diagrama sectorial: 1 p

En la Rússia tsarista, la societat era eminentment rural mentre que el percentatge de població que vivia en les ciutats no superava un 13%. A la societat rural es distingien diversos grups: el més gran el constituïa el proletariat rural les condicions de vida del qual eren molt precàries i, en alguns casos arribaven a la servitud. Un altre grup era el dels petits propietaris rurals, i un tercer el dels pagesos acomodats i mitjans, denominats kulaks, que representaven el percentatge més baix de la societat rural. En les ciutats vivien un proletariat urbà que treballava en les grans empreses, percebia salaris baixos i vivia en condicions precàries; i a noblesa i burgesia urbana, un petit grup que representava el 2,5% de la població.

4. Llegeix el text següent i respon les preguntes: 1 p

“L'agitació, a les capitals i en nombroses regions del nostre Imperi, omplen el nostre cor d'una gran i pesada pena. (...) El gran vot del jurament imperial ens ordena esforçar-nos amb tota la potència de la nostra raó, amb tota la força de la nostra autoritat, per posar fi al més aviat possible a aquesta agitació tan perillosa per a l'Estat (...). Nosaltres imposem al govern l'obligació d'executar la nostra voluntat inflexible:

1r Concedir a la població la llibertat civil, establerta d'una manera indestructible sobre la base de la inviolabilitat personal, i les llibertats de consciència, de reunió i d'associació.

2a No obstaculitzar les eleccions a la Duma Imperial i admetre la participació a les eleccions de les classes de població que han estat privades fins ara del dret de vot.

3r Establir una regla indestructible que qualsevol llei no serà efectiva sense la sanció de la Duma Imperial i que els representants del poble tindran els mitjans per participar realment en el control de la legalitat dels actes realitzats pels membres de la nostra administració.

Manifest d'Octubre. *Decret Imperial de 30 d'octubre de 1905.*

Quan i per què es va signar aquest decret imperial?

- El decret imperial es va firmar a l'octubre de 1905 per l'agitació social i política que afectava Rússia durant el regnat de Nicolau II després de la derrota militar en la guerra russo-japonesa.

El Quines van ser les principals reformes polítiques que va aprovar el govern?

- govern que va aprovar la concessió de les llibertats de consciència, de reunió i d'associació; les eleccions a la Duma Imperial amb la participació de tots els grups polítics; donar poder legislatiu a la Duma i permetre als seus membres el control sobre les accions de l'administració imperial.

Quin efecte van tenir aquestes mesures?

- Com que aquestes mesures van quedar molt lluny de transformar les arcaïques estructures socials i polítiques de l'imperi, més endavant es produïrien noves revolucions que acabarien amb el tsarisme.

5. Indica els factors que van fer possible el creixement econòmic dels Estats Units els anys vint, en els camps següents: 1 p

- *Innovacions tècniques*: la renovació del sector ener-gètic amb un increment de l'ús de l'electricitat i del petroli, la popularització de l'ús del telèfon, de l'auto-mòbil i dels electrodomèstics en general.
- *Canvis en l'organització del treball*: l'aplicació de la producció en sèrie mitjançant les cadenes de muntatge i el procés de concentració empresarial.
- *Nous sistemes de compra-venda*: les cadenes de grans magatzems, la compra a terminis o a crèdit, la rellevància de la publicitat i el màrqueting.

6. Explica breument les principals causes de la Gran Depressió: 1 p

- L'enfonsament de la Borsa de Nova York.
- La crisi de liquiditat per fer front el pagament dels deutes.
- La sobreproducció industrial.
- El descens dels preus (deflació).
- L'alt nivell d'endeutament de les famílies.
- La caiguda del consum.

7. Respon les preguntes sobre l'ascens al poder del feixisme i el nazisme: 1 p

- Els *Fasci di Combattimento* era un moviment fundat per Benito Mussolini el 1919, que agrupava antics combatents i que tenia un programa populista i nacionalista. El 1921, Mussolini va transformar els *Fasci* en el Partit Nacional Feixista.
- El Partit Nacional Feixista va tenir el suport de sectors obrers descontents amb la situació política i social, però sobretot amb el de la petita burgesia, atemorida per la crisi i l'ascens de les forces revolucionàries obreres. Aviat va rebre també el suport dels industrials, els grans propietaris de terres, alguns sectors de l'exèrcit i del govern mateix, ja que el consideraven útil per frenar el socialisme i el consumisme. A més a més, va rebre l'ajuda financera de la Cofindustria, la major organització patronal italiana.
- El cop definitiu que va portar el feixisme al poder va ser la Marxa sobre Roma l'octubre de 1922, quan milers de camises negres van ocupar els edificis públics de la capital i van començar a controlar les institucions i les comunicacions del Nord d'Itàlia. El rei es va negar a signar el decret per proclamar l'estat d'excepció i el govern va dimitir.
- El partit nazi es va formar en un context econòmic molt difícil. Els deutes de guerra i les fortes reparacions que Alemanya havia de pagar als vencedors van originar un augment vertiginós de la inflació i una espectacular depreciació del marc alemany.

Les persones que vivien de capitals fixos es van arruïnar i una bona part de les petites empreses van haver de tancar, fet que va provocar una pujada espectacular dels índexs de desocupació.

La crisi econòmica i el desordre polític van radicalitzar les posicions de bona part dels alemanys, que es van fer més receptius al nacionalsocialisme. L'augment del malestar social va afavorir la difusió del discurs radical nazi.

- L'èxit electoral dels nacionalsocialistes el 1932 s'explica per la difícil conjuntura econòmica provocada per la crisi de 1929, la qual cosa va fer augmentar el suport que van rebre els nazis de les classes mitjanes, els pagesos arruïnats i els obrers desesperats davant la misèria i l'atur.

El nacionalisme radical també els va fer guanyar adeptes entre els militars i antics combatents i entre la burgesia, que desitjava un poder fort.

8. Estableix similituds i diferències entre el feixisme italià i el nazisme: 1 p

- **LÍDERS:** el *Duce* en el feixisme italià, i el *Führer* en el nazisme alemany. Tots dos eren de culte, concentra-ven en la seva persona tots els poders, encarnaven l'Estat i eren els caps dels partits únics respectius.
- **ORGANITZACIÓ DE L'ESTAT:** en tots dos casos es produeix una exaltació de l'Estat per damunt dels drets i les llibertats individuals.

El règim polític és autoritari, imposat amb violència i mantingut amb el terror, totalment sotmès a una ideologia oficial.

- *ORGANITZACIÓ ECONÒMICA*: en tots dos casos es va produir un fort intervencionisme estatal per assegurar l'autarquia econòmica, sense qüestionar ni posar en perill el sistema capitalista.

A Itàlia es van adoptar polítiques proteccionistes i hi va haver una gran inversió en obres públiques.

A Alemanya es va donar prioritat a la indústria pe-sant, sobretot a l'armament.

- *POLÍTICA SOCIAL*: tant en el feixisme italià com en el nazisme alemany es va produir un estricte control ideològic i social, i es van fer grans esforços en el terreny de l'educació per assegurar l'adhesió de les noves generacions.

- *POLÍTICA EXTERIOR*: tots dos règims van promoure l'expansionisme territorial.

En el cas italià, es va iniciar una campanya per re-cuperar els territoris irredempts i per assegurar territoris colonials a Europa i a l'Àfrica.

En el cas alemany, aquesta política anava lligada al concepte de superioritat racial i a la voluntat d'im-plantar un nou ordre a Europa, un Imperi sotmès al domini germànic, i a l'aniquilació del seu enemic màxim: el bolxevisme rus.

9. Contesta les següents preguntes sobre les causes de la II Guerra Mundial: 1 p

- Les condicions que va establir el Tractat de Versalles per als perdedors van generar un ressentiment i una humiliació, a la vegada que unes ànsies de revenja.
- La Guerra Civil espanyola va aproximar Hitler i Mussolini ja que tots dos van donar suport als militars revoltats contra la Segona República, cosa que va forjar una aliança política i ideològica del bloc feixista.
- La Conferència de Munic va ser una reunió en la qual Hitler va convocar els caps de govern de Gran Bretanya, França i Itàlia perquè acceptessin l'ocupació alemanya dels Sudets i la seva integració en el Reich a canvi de garanties de no agressió, en el futur, sobre la resta de Txecoslovàquia.
- La reclamació de Hitler sobre la ciutat lliure de Danzig i la posterior invasió de Polònia van desencadenar definitivament la guerra.

10. Indica quines van ser les principals conseqüències de la guerra:

- *Demogràfiques*: Van morir més de 55 milions de persones, 35 milions van resultar ferides i 3 milions van desaparèixer. La mortalitat entre la població civil va ser molt elevada i es van produir desplaçaments de població importants, ja que 30 milions d'europaus van deambular pel continent en la immediata postguerra.
- *Econòmiques*: La devastació després de la guerra va provocar una dràstica reducció de la capacitat de producció de molts països. En contrapartida, aquells països que van quedar al marge, van incrementar la seva riquesa. En la reconstrucció d'Europa, va ser necessària la intervenció de l'Estat que va establir les bases de l'Estat de benestar.